

I. Tvorba práva; formální prameny práva

1. Určete, zda se jedná o založení legislativní pravomoci nebo vymezení působnosti. Rovněž určete, zda v případě, že se jedná o založení legislativní pravomoci, se jedná o legislativní pravomoc podmíněnou nebo nepodmíněnou, omezenou nebo neomezenou.

Ústava ČR

Čl.15

- (1) Zákonodárná moc v České republice náleží Parlamentu.
- (2) Parlament je tvořen dvěma komorami, a to Poslaneckou sněmovnou a Senátem.

Čl.33

- (1) Dojde-li k rozpuštění Poslanecké sněmovny, přísluší Senátu přijímat zákonná opatření ve věcech, které nesnesou odkladu a vyžadovaly by jinak přijetí zákona.
- (2) Senátu však nepřísluší přijímat zákonné opatření ve věcech Ústavy, státního rozpočtu, státního závěrečného účtu, volebního zákona a mezinárodních smluv podle čl. 10.
- (3) Zákonné opatření může Senátu navrhnout jen vláda.
- (4) Zákonné opatření Senátu podepisuje předseda Senátu, prezident republiky a předseda vlády; vyhláší se stejně jako zákony.
- (5) Zákonné opatření Senátu musí být schváleno Poslaneckou sněmovnou na její první schůzi. Neschválí-li je Poslanecká sněmovna, pozbývá další platnosti.

Čl.78

K provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Nařízení podepisuje předseda vlády a příslušný člen vlády.

Čl.79

- (1) Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.
- (2) Právní poměry státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech upravuje zákon.
- (3) Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

2. Nalezňte předepsané náležitosti Sbírky zákonů v jejím konkrétním výtisku.

Zákon o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv

§ 8

Pravidla pro vydávání Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv

- (1) Každá z částek Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv obsahuje v záhlaví, vedle názvu příslušného publikačního prostředku, zejména velký státní znak, kalendářní rok, ve kterém je vydána, a datum, v němž je rozeslána.
- (2) Sbírka zákonů se vydává v postupně číslovaných částkách označených pořadovými čísly, jejichž řada se uzavírá koncem každého kalendářního roku. Číslování stran Sbírky zákonů se provádí od počátku kalendářního roku v souvislé řadě, která se uzavírá koncem každého kalendářního roku. Obdobně se postupuje i při vydávání Sbírky mezinárodních smluv.
- (3) Právní předpisy a další právní akty se ve Sbírce zákonů označují od počátku kalendářního roku pořadovými čísly v souvislé řadě, která se uzavírá koncem každého kalendářního roku. Obdobně se ve Sbírce mezinárodních smluv označují pořadovými čísly sdělení Ministerstva zahraničních věcí (§ 5 odst. 1).
- (4) Rozsáhlé přílohy právních předpisů je možno vyhlásit v samostatných přílohách částek Sbírky zákonů, vydaných současně s příslušnou částkou, v níž je vyhlášován text právního předpisu, o jehož přílohu se jedná. Strany těchto příloh se číslují v souvislé řadě navazující na číslování stran částky, již jsou přílohou. Obdobně to platí pro vyhlášení rozsáhlých příloh mezinárodních smluv a rozhodnutí mezinárodních orgánů a organizací ve Sbírce mezinárodních smluv.

3. Vysvětlete smysl požadavků na přípravu legislativního procesu.

Legislativní pravidla vlády

Čl. 2

Obecné požadavky na tvorbu právních předpisů

- (1) Přípravě každého právního předpisu musí předcházet podrobná analýza právního a skutkového stavu. Její součástí je i zhodnocení nezbytnosti změny právního stavu, a nejsou-li určité vztahy právním předpisem dosud upraveny,

zhodnocení nezbytnosti rozšíření právní regulace i na tyto vztahy, včetně zhodnocení dopadů předpokládané změny právního stavu nebo dopadů právní regulace, která má být rozšířena na právní vztahy dosud právem neupravené; při tomto hodnocení se postupuje podle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „obecné zásady“).

(2) Při přípravě právního předpisu je třeba dbát, aby právní předpis byl

a) v souladu s právními předpisy vyšší právní síly a s nálezy Ústavního soudu a stal se organickou součástí celého právního řádu,

b) v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána,

c) v souladu s právem Evropské unie,

d) koncipován přehledně a formulován jednoznačně, srozumitelně, jazykově a stylisticky bezvadně.

(3) Při implementaci práva Evropské unie nutno postupovat rovněž podle Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii (dále jen „metodické pokyny“).

(4) Za řádnou přípravu právního předpisu, včetně plnění závazků vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii, odpovídá orgán, který jej vypracoval.

(5) Návrhy právních předpisů, včetně věcných záměrů zákonů, zařazené v elektronické knihovně Úřadu vlády (dále jen „elektronická knihovna“), se zveřejňují způsobem umožňujícím dálkový přístup v Knihovně připravované legislativy Úřadu vlády (<http://eklep.vlada.cz>) (dále jen „Knihovna připravované legislativy“).

(6) Návrh právního předpisu musí být shodný v listinné i elektronické podobě. V případě rozporu listinné a elektronické podoby má přednost elektronická podoba návrhu právního předpisu, zařazená do elektronické knihovny.

4. Vysvětlete význam níže uvedených ustanovení.

Obecný zákoník občanský

§ 7

Nelze-li právní případ rozhodnouti ani podle slov ani z přirozeného smyslu zákona, jest hleděti k podobným případům v zákonech zřejmě rozhodnutým, a k důvodům jiných, s tím příbuzných zákonů. Zůstane-li právní případ ještě pochybný, musí býti rozhodnut podle přirozených zásad právních, se zřetelem k okolnostem pečlivě shrnutým a zrale uváženým.

Vídeňská úmluva o smluvním právu

Čl.38

Ustanovení smlouvy, která se stávají závaznými pro třetí státy v důsledku vzniku mezinárodního obyčeje

Žádné ustanovení článků 34 až 37 nebrání tomu, aby se jakékoliv ustanovení smlouvy stalo závazným pro třetí stát jako obyčejové pravidlo mezinárodního práva, uznané za takové pravidlo.

5. Z rozhodnutí ESLP určete znaky, které má mít zákon.

Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Rekvényi proti Maďarsku (1999): „Podle ustálené judikatury Soudu je jedním z požadavků vyplývajících z výrazu "stanoví zákon" předvídatelnost. Za "zákon" lze tedy považovat pouze normu formulovanou dostatečně přesně na to, aby občanovi umožnila přizpůsobit chování: občan musí mít možnost v dostatečné míře za daných okolností předvídat, v případě potřeby za pomoci znalých poradců, důsledky, jaké mohou z určitého činu plynout. Nemusejí ovšem být předvídatelné s absolutní jistotou: zkušenost ukazuje, že taková jistota je nedosažitelná. Kromě toho je tato jistota, ačkoli je žádoucí, někdy provázena nadměrnou rigiditou; avšak právo se musí umět přizpůsobit změnám situace. Mnoho zákonů tak nevyhnutelně používá více či méně vágní formulace, jejichž interpretace a aplikace závisí na praxi (viz Sunday Times proti Spojenému království (č. 1), 1979, Kokkinakis proti Řecku, 1993). Funkce svěřená soudním orgánům slouží právě k rozptýlení pochybností, které by mohly přetrvávat, pokud jde o interpretaci některých norem (viz rovněž Cantoni proti Francii, 1996). Míra přesnosti vnitrostátní legislativy – která v žádném případě nemůže předvídat všechny eventuality – závisí ve velké míře na obsahu příslušného právního nástroje, oblasti, kterou má pokrývat, a počtu a statutu těch, jichž se týká (viz Vogt). Vzhledem k všeobecné povaze ústavních ustanovení může být u nich požadovaná míra přesnosti nižší než ta, která je požadovaná u jiné legislativy.“